

Zonder liefde...

Wat is nou eigenlijk het tegenovergestelde van de liefde? Als er geen liefde is, wat is er dan? Wat houdt je over als de liefde verdwenen is? Mijn eerste gedachte is: het tegenovergestelde is haat. Misschien denk jij dat ook wel. Maar toen ik het op twitter en facebook vroeg, kwam er een stroom aan reacties op m'n vraag. Er zaten een aantal mooie reacties tussen en het meest genoemd werd 'onverschilligheid', soms ook in combinatie met egoïsme.

Als het gaat om liefde, om liefhebben, dan gaat het nooit om jou alleen. Liefde heeft een richting, is gericht op een ander, op de Ander. Wanneer je gevoelens van *haat* hebt, dan is die ander nog steeds in beeld... Weliswaar op een heel negatieve manier, maar ook haat heeft een richting, is gericht op een ander – en soms zelfs op *de* Ander... En als de ander je niet warm maakt, maar koud laat dan is er sprake van onverschilligheid. Maar ook van onverschilligheid denk ik dat je eigenlijk nog kunt spreken over een richting. Onverschillig ten opzichte van... Of in elk geval: je afsluiten om enige binding te voelen met een ander...

Maar wat nou als er helemaal geen ander is om lief te hebben, om te haten of om onverschillig tegenover te staan?

Dan is er dus niks, merkte iemand op. Leegte, zei een ander. Ik ben benieuwd of je dat gevoel kent. Ik hoop het niet. Ik hoop dat er mensen in jouw leven zijn die jou niet *koud* laten. Ik hoop dat er mensen in jouw leven zijn die warm worden van *jou* – al is het er maar één! En tegelijkertijd realiseer ik mij maar al te goed dat er situaties zijn waarin er misschien wel andere mensen aanwezig zijn, maar leef je als het ware in een vacuüm – onbereikbaar voor de ander en niet bij machte om zelf te reiken naar een ander...

En dan is het dus net alsof er niks is. Niemand. En misschien is er ook wel echt niemand. Misschien is er wel echt niemand in je directe omgeving waar je je mee verbonden voelt – positief of negatief. Misschien denk je ook wel dat God er niet is.

Wie ziet jou dan als er niemand is? Dat is een beklemmende vraag hè... Zo'n vraag roept bij mij angst op. De angst om alleen te zijn. De angst om niet geliefd te zijn. En dan klinken de woorden uit [de eerste brief van Johannes, hoofdstuk vier vers 18](#):

De liefde laat geen ruimte voor angst; volmaakte liefde sluit angst uit, want angst veronderstelt straf. In iemand die angst kent, is de liefde geen werkelijkheid geworden.

Ik denk dat jij die vraag ook wel eens gesteld hebt: ben ik wel geliefd? Hou jij wel van mij? Is er iemand die van mij houdt? Houd God wel van mij? Of sta ik er helemaal alleen voor...? Zonder partner, zonder vrienden, zonder familie, zonder gemeente, zonder burens, zonder God... Dat is een angstbeeld toch? Want wij mensen zijn gemaakt naar het beeld van God en God is een God die zich verbindt. God is een God die mensen heeft gemaakt om van te houden, mensen die zich kunnen uitstrekken naar Hem. Mensen die zich verbinden aan elkaar om samen te leven, om een gemeenschap te vormen, om elkaar te dienen.

Maar soms ben je alleen. Of voel je je in elk geval alleen en kan de angst je overvallen dat niemand van je houdt. Ook God niet. Maar... *'de liefde laat geen ruimte voor angst; volmaakte liefde sluit angst uit, want angst veronderstelt straf. In iemand die angst kent, is de liefde geen werkelijkheid geworden'* – waar de liefde ontbreekt, waar de ander ontbreekt om

verbonden mee te zijn, daar ontstaat ruimte. Een leegte, die zich vult: er kan niet niks blijven bestaan – en misschien is het dan inderdaad wel zo dat angst de leemte opvult.

Soms ben je alleen. Voel je je alleen. Van God en mensen verlaten. Maar gevoelens kunnen bedrieglijk zijn. God is er en Hij *is* liefde en Hij *geeft* liefde en Hij heeft liefde *bewezen*. Angsten kunnen ons beheersen en onze leegte ongemerkt vullen, maar God wil onze angsten verdrijven. Waar zijn liefde is, daar is geen plek voor angst.

Het water kan ons tot de lippen staan, angst kan ons overspoelen als een vloedgolf, het kan ons een verstikkend gevoel geven – maar God is liefde en zijn liefde is zo groot dat waar Hij verschijnt, het water van angst wegloopt.

MMK